

**Parlament Rómov Slovenskej republiky, Horné Mladonice 23, pošta Senohrad,
962 43, t.č. 0917 832 257, e-mail:ures@wbl.sk a Európske centrum pre práva
Rómov (ERRC), Madach ter 4, H-1074 Budapešť, Maďarská republika**

**Kancelária verejného ochrancu práv
P. O. Box 1
820 04 Bratislava 24**

V Bratislave, dňa 01.06.2013

Vec: Otvorený list k výročiu masakru v Hurbanove

Vážená pani JUDr. Dubovcová,

dňa 16.6.2013 uplynie rok odo dňa masakru v Hurbanove, pri ktorom **boli brutálne zavraždené tri osoby** rómskej národnostnej menšiny **a dve osoby** rómskej národnostnej menšiny **boli vážne zranené**. Za uvedený obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy z časti dokonanej a z časti v štádiu pokusu a iné, bol páchateľovi Milanovi Juhászovi uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 (!) rokov, trest prepadnutia veci, ústavné ochranné psychiatrické liečenie a ochranný dohľad na dobu 3 rokov.

Sme však presvedčení, že v trestnom konaní, ktoré predchádzalo vyhláseniu rozsudku došlo k viacerým závažným pochybeniam, ktoré vyústili do nedôslednosti a neúčinnosti vyšetrovania a teda aj vydania rozsudku, ktorý nebol vydaný v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, Ústavy Slovenskej republiky a Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Predmetné pochybenia možno vecne a skutkovo zhrnúť do štyroch základných okruhov.

Jedným z najzávažnejších pochybení bol jednoznačne **vyhotovený znalecký posudok**, o ktorého kvalite boli od počiatku dôvodné pochybnosti, nakoľko uvedený dokument obsahuje nelogické, nepresné a rozporuplné závery. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že práve na základe uvedeného znaleckého posudku bolo možné v trestnom konaní aplikovať inštitút tzv. mimoriadneho zníženia trestu, a teda obžalovanému bolo možné uložiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom, čo v tomto prípade bolo 9 rokov oproti pôvodnej dolnej hranici trestnej sadzby 25 rokov.

Taktiež treba spomenúť **nevysporiadanie sa s rasovým motívom**. Napriek viacerým výpovediam obžalovaného Milana Juhásza o vnútornej potrebe vyriešiť rómsky problém, súd iracionálne vyhodnotil rasový motív u páchatel'a ako neprítomný.

Za ďalšie významné pochybenie možno považovať **nevysporiadanie sa súdu s návrhom na doplnenie dokazovania**. Počas trestného konania bola namietaná kvalita spomínaného znaleckého posudku, pričom bol podaný aj návrh na vykonanie kontrolného znaleckého posudku. Súd sa napriek tomu s návrhom vôbec nevysporiadal, procedurálne o ňom nerozhodol. Absencia rozhodnutia o pripustení vykonania kontrolného znaleckého posudku má za následok jednak jeho nepreskúmateľnosť a jednak odňatie možnosti (v prípade zamietnutia vykonania kontrolného znaleckého posudku) podania žiadosti, aby o návrhu na doplnenie dokazovania rozhodol senát. Takéto konanie má potom následne vplyv aj na nedostatočné zistenie skutkového stavu.

Poslednou skutočnosťou, ktorá podľa nás zabránila účinnému vyšetreniu veci bolo, že **súd nepripustil viaceré otázky pri výsluchu svedkov, ktoré by dopomohli k objasneniu veci**. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre v tomto smere konštatoval, že najbližším príbuzným obetí musí byť umožnená taká účasť na konaní, ktorá je nevyhnutná na ochranu ich oprávnených záujmov. V tomto prípade je jednoznačná prítomnosť oprávneného záujmu na riadnom a účinnom vyšetrení zásahu do práva na život a potrestanie páchatel'a.

V nadväznosti na uvedené sme presvedčení, že vyšetrenie zásahu do práva na život bolo v tomto prípade jednoznačne a nepochybne neúčinné. V tejto súvislosti je tiež potrebné poukázať na úlohu prokuratúry v systéme ochrany práva ako „strážkyne a ochrankyne zákonnosti“. Napriek všetkým namietaným okolnostiam prípadu a neprimerane nízkej trestnej sadzbe páchatel'ovi uloženej, sa príslušný prokurátor vzdal svojho práva podať odvolanie, a teda poslednej možnosti riadnym spôsobom napadnúť rozsudok Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica. **Toto konanie je možné považovať za absolútnu rezignáciu na svoje úlohy a zlyhanie pokiaľ ide o sledovanie záujmov chránených štátom!**

Proti rozsudku podali poškodení prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie a ústavnú sťažnosť. **Nakoľko však slovenská legislatíva neumožňuje poškodeným podať odvolanie aj voči výroku o treste, tento výrok nebolo možné zákonným spôsobom zo strany poškodených napadnúť. Jedinou možnosťou, ktorú náš štát priznáva pozostalým po obetiach tohto besnenia, je možnosť podať podnet na podanie dovolania.**

Nakoľko sme presvedčení, že v tomto konaní došlo k závažným porušeniam ľudských práv a základných slobôd, rezignácii povinností zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdu, chceme Vás požiadať, aby ste ako verejná ochrankyňa práv zaujali stanovisko k uvedenej udalosti.

Zároveň Vás pozývame na pietnu spomienku obetiam hurbanovského masakru, ktorá sa uskutoční dňa 16.6.2013, o 13:00 hod v obci Hurbanovo na Komárňanská 3/5 a aby ste tak vyjadrili svoj postoj, že Vám nie je ľahostajná smrť ľudí a že zastávate práva a slobody občanov bez ohľadu na ich príslušnosť k národnostnej menšine.

S úctou,

Predseda Parlamentu Rómov SR
PhDr. Ladislav Fízik, PhD.

Európske centrum pre práva Rómov
Dezideriu Gergely